

“หลักนิติธรรม : ความหมาย องค์ประกอบ และพัฒนาการ”

นิยามและองค์ประกอบของหลักนิติธรรม

สรุปหลักนิติธรรม

หลักนิติธรรม หมายถึง การใช้
อำนาจรัฐต้องอยู่ภายใต้กฎหมาย
โดยยึดความยุติธรรม สิทธิเสรีภาพ
และความเสมอภาค มิใช่เพียงการมี
กฎหมายไว้ปกครองประเทศเท่านั้น
โดยมีสาระสำคัญ คือ ไม่มีผู้ใด
อยู่เหนือกฎหมาย กฎหมายต้อง
คุ้มครองสิทธิของประชาชน และต้อง
บังคับใช้อย่างเท่าเทียมกับทุกคน

สรุปจุดเน้นสำคัญของนักคิดระดับโลกด้านหลักนิติธรรม

	ผู้นิยาม	จุดเน้นสำคัญ (Key Focus)
1	A.V. Dicey	ความเสมอภาคและการคัดค้านการใช้อำนาจตามอำเภอใจของรัฐ
2	Lord Bingham	ความชัดเจนของกฎหมายและการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนสากล
3	Friedrich Hayek	ความสามารถในการคาดการณ์การใช้อำนาจรัฐเพื่อวางแผนชีวิตอย่างเสรี

หลักนิติธรรมของ Lon L. Fuller

- ✓ กฎหมายที่ดีต้องใช้ในการทั่วไป
- ✓ มีการประกาศให้ทราบ
- ✓ ไม่เป็นโทษย้อนหลัง
- ✓ และประชาชนสามารถปฏิบัติได้จริง

ฯลฯ

การบังคับใช้ผ่านคดีตัวอย่าง (Development & Cases)

พัฒนาการในคดีต่างประเทศ

คดี Entick v Carrington
(จำกัดอำนาจรัฐ)

คดี Miranda v Arizona
(คุ้มครองสิทธิผู้ต้องหา/Miranda Rights)

พัฒนาการคดีในประเทศไทย

- คดีอาชญากรรมสงคราม (1/2498)
 - คดีจำกัดเวลาขายอาหาร (คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ 12/2552)
 - บทสันนิษฐานความผิดทางอาญา (คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ 12/2555 และ 19-20/2556)
- ฯลฯ